delen; läsningen är oviss, men **u** synes vara sannolikt. Bst i 44 **o** gå tvärs över hst. — Hermelin; **ui--str** × **au-·ḥau-ṛ** × **rais-- s-ain** × **iftiʀ** × **--us** × **···þur þairа**. — Boije (Haglund): **ui--ṣtr** × **auk** × **h-uk- raist- stain** × **eftiʀ** × **ṇaus** × **f···ur þairа**. — Brate: **ui--ṣtr** × **au····eftiʀ** × **ṇaus····ur þairą**. 32 **n** är »ytterligt matt», men bst »synes under skynket». »Undersökningen har gifvit vid handen, att Boijes afbildning, som redan är etsad, är fullt riktig i allt, som kan kontrolleras.»

Om namnet *Vifastr* se E. Wessén, *Nordiska namnstudier* (1927), s. 101. Till där förtecknade belägg kan läggas ett från Västergötland, L 1392 (T 59). *Haukʀ* synes icke vara säkert känt från någon annan svensk runinskrift. Möjligen är det dock samma namn, som förekommer på ett par uppländska runstenar: L 262 Gillberga, Tolfta sn (gen. **uks**), L 269 Hanunda, Hökhuvuds sn (ack. **uk**), D I 181 Gränby, Vaxala sn (dat. **huki**, se E. Brate, *Svenska runristare*, s. 105). Jfr fsv. *Hök,* fno. isl. *Haukr*. Synnerligen svårtolkat är inskriftens tredje namn. Bureus läsning **naus** har fått stöd av Boije och Brate. Men något verkligt mansnamn, som skulle kunna dölja sig under denna skrivform, är knappast känt. Om första runan har varit **h** — vilket lätt kunde läsas som ett **n** — skulle man kunna tänka sig ett *Hauss,* egentligen tillnamn (fsv. *høs*, isl. *hauss*, m. 'huvud, skalle'), »(han med den stora) skallen».

283. Botkyrka kyrka, Svartlösa hd.

Pl. 139, 198.

Litteratur: R. Dybeck, Svenska runurkunder 1 (1855), s. 35; O. Hermelin, Svartlösa härad, s. 1, 25; S. Boije, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Hermelin a. a.; R. Haglund etsning (i ATA) efter, numera förlorat, foto av S. Boije.

Runstenen ligger under sydvästra hörnet av kyrktornet, endast till en del synlig. Den omtalas första gången av Dybeck, som säger sig ha upptäckt densamma. Då var ännu slingan på vänstra sidan synlig utmed västra tornmuren. Men vid en senare reparation har detta parti blivit övertäckt. Tyvärr är sålunda denna inskrift till större delen tills vidare otillgänglig för forskningen. Längst t. v. har ett hörn av stenen i senare tid blivit avslaget, varvid även några runor blivit skadade.

Gnejs. Längd 1,54 m., bredd 0,89 m. Runorna äro tydliga.

Inskrift (med det inom [ ] supplerat efter Boije och Brate):

k tufi : þaiʀ lit : u rais[a : stain : þinsa : ftiʀ : ka -]
5 10 15 20 25 30 35

. . . [*ok*] *Tofi þæiʀ letu ræisa stæin þensa æftiʀ* . . .

». . . och Tove, de läto resa denna sten efter . . .»

Till läsningen: 1 **k** är säkert. 6 **þ** är skadat. — Dybeck har sk : efter 1 **k**, och efter 13 **u**, däremot icke efter 12 **t**. — På Hermelins teckning är sista runan 33 **k**.

Tofi är ett i svenska runinskrifter sällsynt personnamn. Det förekommer i Sö 27 och 356, Öl 6(?), Ög 103, 177 och L 1246 Värnamo (Smål.). Men i hela Mälardalsområdet torde de båda sörmländska inskrifterna vara de första och hittills enda beläggen. Jfr det motsvarande kvinnonamnet *Tofa* Sö 76. *Tofi* och *Tofa* är kortnamn till namn sådana som *Þorfastr*, *Þorfinnr* och *Þorfriðr*, *Þorfinna*, *Þorvi*. Om ljudsubstitutionen *t* för *þ* i kortnamn se Sö 179 *Tola*.